

Zouhair Arabi Eter
Avdelningschef näringslivsavdelningen

Arbetsmarknadsnämnden

Åtgärder för att förbättra Svenskt Näringslivs ranking

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-20, §367 att ge arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att ta fram åtgärder för att förbättra de förbättringsområden som påverkar Trelleborgs kommuns ranking i Svenskt Näringsliv.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut 2021-12-20, § 367
Arbetsmarknadsnämndens beslut 2021-10-11, §109

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande åtgärder

att besluta att skicka dessa vidare till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

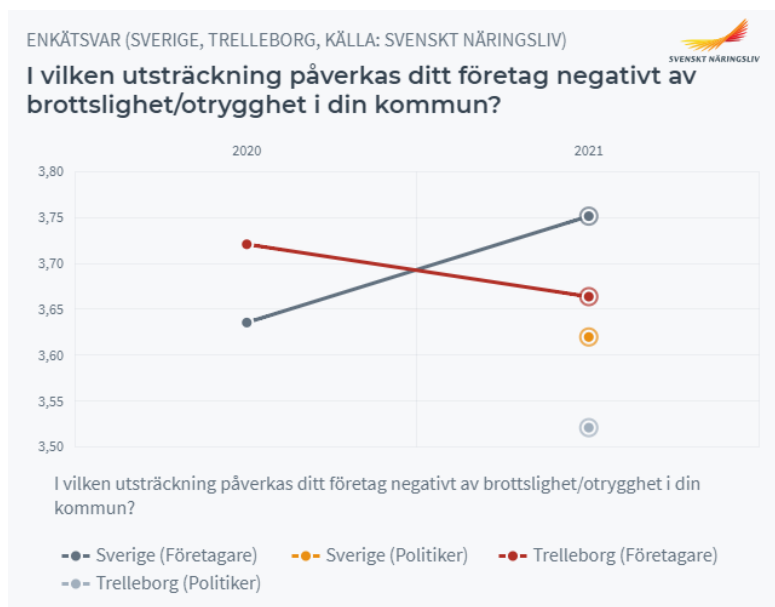
Ärendet

Problembeskrivning och åtgärd

Prioriterade områden som Trelleborgs företagare pekar på är behovet av satsningar på minskad brottslighet och ökad trygghet, bättre dialog, snabbare handläggning, samt ökad förståelse för företagande, för att företagsklimatet i kommunen ska kunna bli bättre. Trelleborgs kommun får även låga betyg vad gäller samarbete mellan skola och näringsliv och upphandling.

Nedan beskrivs de planerade åtgärderna inom de olika prioriterade områdena framöver.

Brottslighet och otrygghet

Företagen oroar sig för mängdbrott eller som det kallas vardagsbrott. Dessa typer av brott omfattar dieselstöld från maskiner eller lastbilar, stöld av maskindelar och verktyg, hot mot anställda i butiker, bedrägeriförsök med bluffakturor, inslagna rutor men även mot it- och cyberattacker.

Under de senaste åren har den grövsta brottsligheten i Sverige dominerat nyhetsrubrikerna. I en undersökning genomförd av Företagarna i februari 2020 fick företagare svara på vilken enskild sakfråga som var viktigast för deras partival. I topp hamnade lag/ordning/trygghet. Det var första gången som trygghetsfrågan hamnade överst i företagarnas rangordning. Förutom alla andra negativa konsekvenser som brottslighet och otrygghet ger i ett samhälle skapar brottsligheten och otryggheten också konsekvenser för företagande, arbete och ekonomisk utveckling. I svensk näringslivs ranking 2021 backar Trelleborg 66 platser i denna fråga till plats 188.

Åtgärd

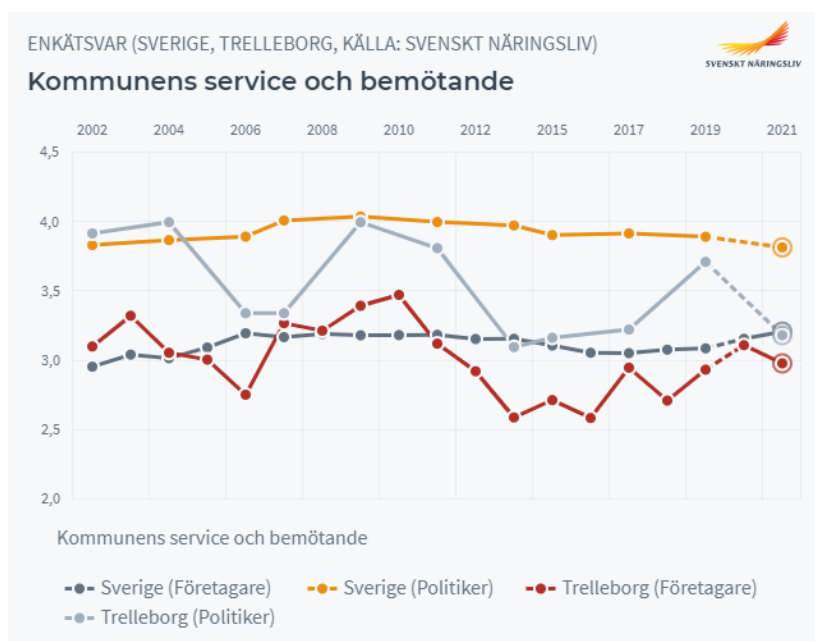
Regeringen arbetade 2016 fram programmet ”Tillsammans mot brott” som är ett nationellt brottsförebyggande program som syftar till att skapa förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället.

Programmet pekar på vikten av att inkludera näringslivet och civilsamhället i den kunskapsbaserade arbetsprocessen för att nå framgång. Även branschorganisationerna och företagarföreningarna är viktiga i sammanhanget.

Under september 2021 startades därför en arbetsgrupp inom Tryggare Trelleborg med fokusområde på brottsförebyggande arbete, där tjänstepersoner från kommunen, polisen och representanter från näringslivet jobbar tillsammans för att:

- Inkludera näringslivets perspektiv i lägesbilderna
- Uppmana företagen att anmäla brott
- Skapa förutsättningar för områdessamverkan
- Utveckla lokala brottsförebyggande samverkansråd
- Inkludera säkerhet och trygghet i planering av den fysiska miljön
- Ta fram kunskapshöjande insatser riktat mot näringslivet

Kommunens service och bemötande

Med service menas alla de tjänster som kommunen erbjuder och det sätt som de utförs på. Kommunens service syftar till att underlätta för människor att skapa värde. Värde uppstår när tjänster används. Viktiga delar av servicen är kommunens

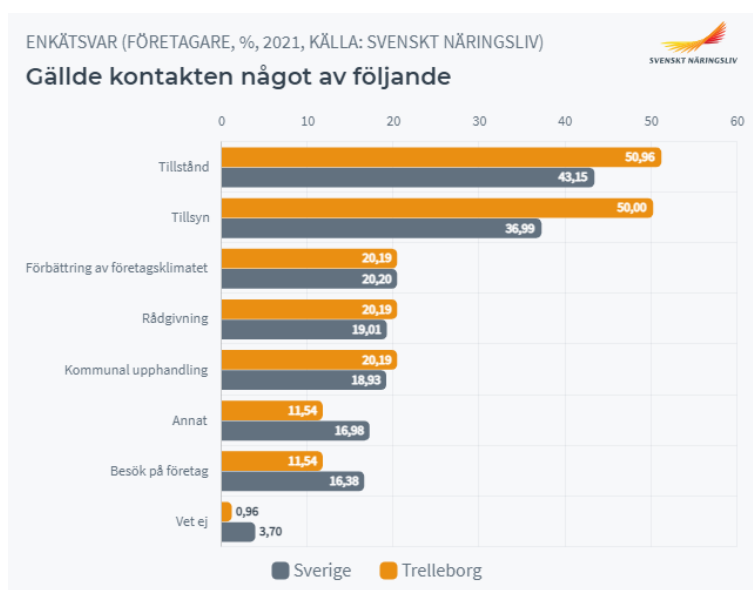
tillgänglighet och kommunikation. Trelleborgs kommuns informations- och kommunikationspolicy slår fast att den informationen som lämnas av anställda och förtroendevalda inom Trelleborgs kommun ska vara saklig, korrekt, relevant och väl underbyggd. Informationen ska vara planerad, aktuell och anpassad till mottagarnas behov. Den som tar kontakt med Trelleborgs kommun ska känna sig väl mottagen och kontakten ska präglas av ett professionellt bemötande, hög tillgänglighet och god service.

Åtgärd

Efter två år med en positiv ökning, backar kommunen någon i undersökningen. Information och kommunikation är ett prioriterat område för kommunen och kommer att vara så även framöver. Nya vägar testas för att nå ut med information och kommunicera med näringslivet och det är av vikt att även nå ut till dem som inte har något ärende på kommunen eftersom den allmänna bilden av kommunen påverkar resultatet. Här spelar social media och lokalpress också en viktig roll och alla behöver vara ambassadörer för kommunen och hjälpas åt att sprida bilden av allt det goda arbete som görs.

Även kunskap om vad det innebär att vara företagare är viktigt för dem som arbetar i kommunen. En utbildning är därför beställd som riktar sig till yrkesroller inom Trelleborgs kommun som möter företagare i vardagen. Utbildningens syfte är att skapa förståelse för personen bakom företagaren, stärka kunskapen av småföretagens viktiga roll i kommunen samt vikten av relationsskapande kommunikation. Materialet är klart under våren 2022.

Kontakt med kommunen

Drygt en tredjedel (37%) av de företagare som besvarat enkäten anger att de inte har varit i kontakt med kommunen under det senaste året. I de flesta fall när företagaren kontaktar kommunen gäller det ärende som tillståndsgivning, tillsyn eller kontroll. Kommunens handläggares förståelse för företagarnas verksamhet samt råd och service som ges får fortsatt högt omdöme och ligger i paritet med rikssnittet (rikssnittet 4,1; Trelleborg 4,0). Tillgängligheten för att komma i kontakt med handläggare har tappat i omdöme från väldigt hög nivå till hög nivå (2020: 4,2; 2021: 3,9). Samma gäller handläggningstider (rikssnittet 3,8; Trelleborg 3,7).

Under de senaste 12 månaderna har näringslivsavdelningen gjort 51 företagsbesök där samtalen innefattade en egen enkät kring det lokala företagsklimatet med samma frågor som i den nationella enkäten, här landade snittomdöme på 4,4 av maximala 6,0. Den egna enkäten fungerar som komplement till den nationella undersökningen och visar att dialog och kommunikation är mycket viktigt för företagarna i kommunen.

Värt att notera är att Trelleborgs kommun varit i framkant i arbetet med näringslivsåtgärder, både i framtagandet av nya åtgärder och i hastigheten som dessa åtgärder beslutats och lanserades. Svenskt Näringsliv lyfter på sin hemsida fram Företagsmotorn som ett koncept för andra kommuner att ta efter, ett koncept som skapats och lanserats först i Trelleborg. Andra kommuner kontaktar även avdelning näringsliv löpande för att få ta del av hur Trelleborgs kommun arbetar så framgångsrikt med de lokala företagen i frågor kring kompetensförsörjning.

Åtgärd

Ett proaktivt arbete från kommunens sida i form av företagsbesök för att bygga nära relationer till företagen är inte enbart av stor vikt för ett gott företagsklimat men även för att driva utvecklingen och hitta möjligheter till nya satsningar. Detta är och kommer även framöver att vara ett prioriterat område. Efter pandemin kan detta arbete utökas i omfattning och förutom personal på näringslivsavdelningen även omfatta politiker och tjänstepersoner från övriga förvaltningar och kommunala bolag. Den egna enkäten fortsätter att användas vid besöken för att ge ett komplement till de nationella undersökningarna, men också som viktiga samtalsunderlag vid besöken.

Det gick bra för många skånska kommuner i årets ranking och detta ska vi givetvis ta tillvara. Avdelning näringsliv kommer därför att göra flera studiebesök i skånska kommuner som är framgångsrika i sitt näringslivsarbete, för att ta lärdom och få kunskap som ska rendera i en än bättre service för Trelleborgs företag.

Skolans kontakter med näringslivet

Enkätfråga	Betyg 2021	Jämfört med Sverige	Jämfört med 2020	Politikers betyg
Sammanfattande omdöme	3,2	-0,2	-0,1	3,8
Skolans kontakter med lokala näringslivet **	2,7	-0,3	+/- 0	3,7

Många företag har svårt att hitta rätt personer att anställa. Kompetensbristen kan tacklas genom ett bättre och tätare samarbete mellan skolan och företagen. Bland eleverna i dagens skola finns morgondagens företagare och medarbetare. Det är en utgångspunkt för varför det är viktigt med breda kontaktytor mellan skolan och näringslivet.

Det finns stor potential i att utveckla kontakterna mellan å ena sidan enskilda företagare och det organiserade företagandet och å andra sidan skolans elever, lärare och utbildningsansvariga. Det finns även ett stort intresse bland företag att vara delaktiga.

Åtgärder

Systematiskt samarbete mellan näringslivsavdelningen, yrkeshögskolan och Yrkesvux

Yrkeshögskolan och Yrkesvux är förmodligen de säkraste vägarna för näringslivet att hitta rätt kompetens. Till uppdraget hör att utveckla utbildningar som svarar mot ett verkligt behov på arbetsmarknaden, Yrkesutbildningarna bidrar därmed till en positiv tillväxt med ökad sysselsättning.

För att säkerställa att utbildningarna motsvarar de krav som ställs i arbetslivet drivs de i nära samarbete med arbetsgivare. Under året har ett systematiskt samarbete mellan näringslivsavdelningen och yrkeshögskolan byggts upp.

Näringslivsavdelningen arbetar numera kontinuerligt som en möjliggörare mellan skola och näringsliv och nyttjar kontakterna med näringslivet för att förmedla de möjligheterna som finns och efterfrågas. Genom detta kan skolans position att få igenom ansökningar för att bedriva nya framtida utbildningar som näringslivet efterfrågar stärkas. Denna åtgärd är aktiv och kommer ytterligare att utvecklas under 2022.

Campus Trelleborg

Under 2021 beslutade arbetsmarknadsnämnden att ge arbetsmarknadsförvaltningen i uppdrag att arbeta för att bygga upp Campus Trelleborg, en plattform för att möta upp regionens framtida behov av kompetens och för samarbete mellan näringsliv och offentlig verksamhet i frågor som rör kompetensförsörjning. Här kan näringslivet medverka i skapandet av nya yrkeshögskoleutbildningar eller få hjälp av studenter och elever genom examensarbeten eller genom att lämna uppdrag till olika typer av utbildningar. På sikt är målsättningen att också få universitetsutbildningar till Campus Trelleborg.

Som en del av en framtida Campus kan ett samarbete med forskning inom aktuella områden bidra till efterfrågad utveckling och innovation kopplat till näringslivet i regionen.

Arbetet med att samla dessa frågor under Campus Trelleborg är påbörjat, men det finns mycket jobb kvar att göra, framför allt för att få universitet och högskolor intresserade av att lägga utbildning i Trelleborg.

Lokala jobbspår - utbildning som leder till jobb

Yrkeskedjor och jobbspår syftar till att effektivisera vägarna till jobb så att människor snabbare kan börja arbeta och se till att arbetsgivarna får rätt kompetens. Målet med utbildningskedjor är att designa "kedjan", integrera utbildning och praktik och rikta deltagarens val tidigt för att möta upp arbetsmarknadens kompetensbehov.

Upplägget har varit i gång under två år och påbörjades när Komvux flyttade över till arbetsmarknadsförvaltningen. Arbetet är på god väg och kommer att fortsätta utvecklas och breddas med fler jobbspår under 2022.

Prao öppnar upp för framtida medarbetare

Behovet av en närmare koppling mellan skola och arbetsliv är tydligt. Elever behöver mötesplatser med arbetslivet. Under praoveckan får eleverna kännedom om den lokala arbetsmarknaden. Samtidigt har flera företag ett stort behov av att anställa, men utmaningar att hitta rätt utbildad arbetskraft. Det som är gemensamt oavsett bransch är att det är svårt att hitta personer med rätt egenskaper, attityd och förmågor. Dessa faktorer är utmaningar som förenar företag oavsett storlek, verksamhetsort och utbildningskrav.

Prao ger kontakter, förebilder och inblick i olika yrken och hur det fungerar på en arbetsplats, ett sätt att möjliggöra för unga att få sin första arbetslivserfarenhet.

Skolan jobbar redan aktivt med prao och erbjuder högstadieelever 15 dagars prao i stället för 10 dagar som är det lagstadgade antalet dagar. Via den digitala plattformen www.samverkan.nu kan elever ansöka om praoplatser och företagare har kan anmäla sitt intresse och erbjuda platser. En viktig åtgärd är att fortsätta satsningen på prao i Trelleborg.

Arbetsmarknadskunskap

Att Sverige kan fortsätta leverera vård och omsorg i världsklass är en utmaning och våra ungdomar behövs för en välmående framtid. Arbetsmarknadskunskap åker runt till skolor i Skåne med vård- och omsorgsföreläsning. De flesta unga vet att vården behöver mer folk, men vad är det egentligen som är kul med att ha ett vårdyrke? Föreläsningen innehåller inspiration till utbildning och jobb inom vård och omsorg, i syfte att få fler unga att upptäcka de spännande jobb som finns.

Näringslivsavdelningen och bildningsförvaltningen har tillsammans med Arbetsmarknadskunskap organiserat vårdföreläsningar för alla niondeklassarna i Trelleborgs kommun. Satsning har bekostats av MalmöLund regionen näringslivsgrupp. Om denna satsning inte görs av MalmöLund regionen kan det vara en bra idé för Trelleborgs kommun att bekosta samma insats även framöver.

Framtids och innovationsdag

Näringslivsavdelningen kommer att visa upp ett koncept som tillsammans med kommunledningsförvaltningen och det lokala näringslivet lyfter fram UF-företagen i kommunen. Temat är "Framtidens Trelleborg". Genom denna insats vill näringslivsavdelningen även lyfta upp vikten av UF-företag för det framtida entreprenöriella tänket i kommunen, kompetensförsörjning samt att lyfta frågan då Trelleborgs kommun i Svenskt Näringslivs enkät ligger relativt lågt i denna mätning.

En ny satsning som kommer att äga rum 21 mars 2022 och vidare diskussioner förs med gymnasiet kring hur UF-företagen kan lyftas fram i olika sammanhang.

Inspirationsdag – Ett lyckat exempel på samarbete mellan skola och näringsliv

Under slutet november 2021 bjöd arbetsmarknadsförvaltningen in både trelleborgare och svedalabor samt arbetsgivare till en träff på Teknikcollege/industriutbildningen i Trelleborg. Syftet med dagen var att få kommuninvånare och arbetsgivare att mötas i ett gemensamt forum för att få möjligheten att ställa frågor, prova på några aktiviteter som finns inom branschen industriteknik och knyta kontakter. På plats var även studie- och yrkesvägledare, yrkeslärare samt rekryterare för att kunna svara på frågor och informera om de erbjudande som finns inom kommunen.

Deltagande företag var Trelleborgs Hamnen AB, Tre-Mek, Reppu och Sandvik AB.

Intresset var stort i olika åldersgrupper med över 50 nöjda besökare. Insatsen har också lett till fler sökande till industriutbildningen. Liknande insatser i samarbete finns i planeringen för 2022.

Upphandling

Enkätfråga	Betyg 2021	Jämfört med Sverige	Jämfört med 2020	Politikers betyg
Sammanfattande omdöme	3,2	-0,2	-0,1	3,8
Upphandling	2,5	-0,2	+/- 0	3,5

Genom att ständigt utveckla upphandlingsarbetet kan Trelleborgs kommun både åstadkomma större nytta för medborgaren samt skapa ett bättre företagsklimat. Det handlar bl. a. om hur man kan ställa mer träffsäkra krav, öka sin kostnadskontroll och underlätta för mindre företag att lägga anbud.

De allmänna rekommendationerna från Svenskt Näringsliv för att öka nöjdheten hos företagarna är något som upphandlingsfunktionen har sett över.

Upphandlingsarbetet innefattar både för- och efterarbete för att kommuner och

näringslivet ska dra nytta av varandra. För det krävs smartare upphandlingar med bättre konkurrens. Idag är det alldeles för få lokala företag som inkommer med anbud. Att ett samarbete mellan näringslivsavdelningen och upphandlingsfunktionen utökas framöver är en nyckelfaktor för att kunna nå ut till de lokala företagen med både för- och efterarbete.

Anbud

Upphandlingsfunktionen har analyserat upphandlingar slutförda under 2021. De fann att antal anbud som kommit in ligger under snittet i riket. Detta gäller såväl lokala som övriga anbud.

Konkurrensverket har vid webinarie som genomfördes under hösten 2021 påvisat att en ökning av antal anbud generellt sett ger en kostnadsreduktion. Speciellt framträdande är detta när man går från ett anbud till två, respektive från två anbud till tre anbudsgivare.

De åtgärder som behövs ligger i linje med målen för upphandling under 2022:

- Kategoristrategi för byggupphandlingar där ett av målen är att öka antalet anbud.
- Uppdrag och mål att öka antal avtalspartner och anbud avseende små och medelstora lokala företag.
- Öka antalet anbud överhuvudtaget.

Öka antalet anbudsgivare

En ökning av antal anbudsgivare kommer dessvärre inte av sig själv. Det krävs aktiviteter och det krävs förmodligen justeringar i nuvarande material och arbetssätt.

Planerade aktiviteter som kommer att starta under 2022 för att öka intresset hos presumtiva anbudsgivare och identifiera möjliga ytterligare utvecklingsområden är;

- Genomföra öppen upphandlingsskola där årets planerade upphandlingar presenteras, årets mål och tips på hur man lämnar anbud.
- Branschdialog vid identifierade upphandlingsområden som påbörjas under 2022. En effekt av dialog kan vara att krav mjukas upp, språk förenklas, uppdelning görs om med mera.
- Avtalsuppföljning och uppföljning avseende kommunens avtalstrohet inom specifika upphandlingsområden.

Bransch- / leverantörssdialog

En dialog bygger på en ömsesidighet. Kommunen skall exempelvis informera om mål med aktuell upphandling/upphandlingsområde, hur tanken är avseende genomförande men även i förekommande fall gå igenom nuvarande lösning. Kommunen skall även undersöka var utmaningarna ligger för leverantörssidan och vad som är kostnadsdrivande. Leverantörssidan skall exempelvis ge input utifrån sin sakkunskap, föra fram hur de bäst bedömer att kommunens behov kan lösas, onödiga krav och förslag på förenklingar.

Utifrån dialogen kan det trilla ut delar som varken kommun eller leverantörssidan hade kunskap om och som möjliggör ändringar till gagn för båda parter.

Exempel på åtgärder är;

- Ändrad avtalstid och anbudstid.
- Uppdelning av objektet som möjliggör för fler leverantörer att delta.
- Övergång från tekniskt krav till funktionskrav.
- Både minskade och ökade krav.
- Uppmjukade krav.

Zara Göransson Tosic
Förvaltningschef

Lars G Olsson
Ordförande